

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
pentru perioada 2020-2023
privind implementarea proiectului din cadrul
Programului de Stat
(2020-2023)

PROTECȚIA CONSOLIDATĂ A DREPTURILOR PACIENTULUI ÎN
SISTEMUL ASIGURĂRII OBLIGATORII DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ,
cifrul: 20.80009.0807.30

Prioritatea Strategică IV: Provocări societale

Rectorul USM

ȘAROV Igor

_____

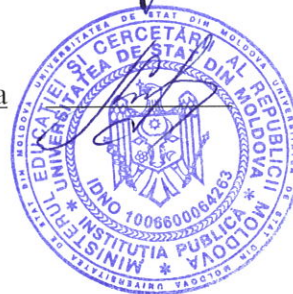
Consiliul științific

STEPANOV Georgeta

_____

Conducătorul proiectului

CHISARI-RURAK Aliona

L.Ș.

Chișinău, 2024

CUPRINS:

1. Scopul, obiectivele și rezultatele planificate și realizate pe parcursul anilor 2020-2023
2. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute
3. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect 2020-2023
4. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în limba română (Anexa nr. 1)
5. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în limba engleză (Anexa nr. 1)
6. Lista publicațiilor științifice pentru perioada 2020-2023 (Anexa nr. 2)
7. Volumul total al finanțării proiectului pentru perioada 2020-2023 (Anexa nr. 3)
8. Componența echipei pe parcursul anilor 2020-2023 (Anexa nr. 4)
9. Raportarea indicatorilor (Anexa nr. 5)

1. Scopul proiectului

Consolidarea drepturilor pacientului prin intermediul instrumentelor teoretice, practice și a reglementărilor legale din domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

2. Obiectivele proiectului 2020–2023

1. Fundamentarea științifică interdisciplinară, teoretică și practică a protecției consolidate și efective a drepturilor pacientului în sistemul AsOAM;
2. Analiza instrumentelor juridice naționale, menite să asigure această protecție, prin prisma eficienței lor praxiologice;
3. Cercetarea comparată a instrumentelor juridice de acest gen, aplicate în alte state, în primul rând în cele din UE;
4. Elaborarea unor instrumente naționale eficiente care să faciliteze protecția consolidată a drepturilor pacientului și care, totodată, să corespundă paradigmei acquis-ului comunitar și să fie conforme cerințelor Acordului de asociere dintre RM și UE;
5. Simplificarea procedurii de acces a pacientului la instrumentele de protecție a drepturilor sale în sistemul AsOAM, dar fără afectarea eficienței acestor drepturi.

3. Rezultate planificate conform proiectului depus:

• la nivel științific:

Renovarea paradigmei de protecție consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, în acord cu achizițiile științei contemporane atât din domeniul științelor dreptului, cât și din domeniul științelor medicale;

• la nivel social:

Securizarea pacienților prin mecanisme eficiente de protecție a drepturilor lor;

Securizarea, în limitele legii, a prestatorilor de servicii medicale, prin mecanisme eficiente de protecție, în cazurile actelor de malpraxis medical;

Punerea la dispoziția autorităților publice – a Ministerului Sănătății, a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină etc. a mecanismelor moderne de securizare juridică și socială efectivă atât a beneficiarilor de servicii de sănătate (a pacienților), cât și a prestatorilor de servicii de acest gen;

Oferirea accesului, pentru organele abilitate cu dreptul de efectuare a actului de justiție, la instrumente juridice clare și eficiente de restabilire a pacienților în drepturile afectate.

4. Rezultatele obținute

În urma activităților desfășurate în cadrul proiectului și ținând cont de scopul și obiectivele preconizate, au fost obținute rezultate importante de ordin calitativ și cantitativ. Rezultatele obținute, corespund celor planificate în proiect, corelate însă cu situația obiectivă generată de pandemia COVID-19. Astfel, luând în considerație obiectul specific de cercetare al proiectului cu referință la protecția drepturilor pacienților asigurați în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, membrii echipei au readaptat obiectul cercetării la schimbarea cardinală a raporturilor juridice de prestare a serviciilor de sănătate și de protecție a drepturilor pacienților asigurați în contextul plasării în prim-plan a necesității obiective de protecție a drepturilor persoanelor fizice la ocrotirea sănătății publice cu plasarea în plan secund a drepturilor pacientului la ocrotirea sănătății individuale.

Pentru anul 2020, obiectivul principal a constat, în determinarea modalității de cercetare și analiză a doctrinei în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative. În rezultatul activităților efectuate și pentru atingerea unui succes în cadrul cercetării științifice de față, exprimat în obținerea unui rezultat cuantificabil, a fost elaborat *Modelul de analiză și sintetizare a doctrinei naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative*, necesar de a fi utilizat ca reper pe parcursul tuturor etapelor de realizare a cercetării aplicative în domeniul protecției drepturilor pacienților asigurați.

În cadrul derulării proiectului, echipa de cercetare a elaborat instrumentarul necesar evaluării gradului de protecție a drepturilor pacientului. Instrumentul menit să identifice multiplele și diversele acte normative din domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală s-a materializat în *Schița de conturare a profilului suportului normativ-regulatoriu în materia dreptului pacientului* elaborată.

Un alt instrument elaborat de echipa de proiect a fost *Chestionarul privind colectarea datelor referitoare la deficiențele medicale și determinarea cazurilor de malpraxis*, menit să asigure realizarea obiectivelor proiectului prin evaluarea calității asistenței medicale, identificarea deficiențelor profesionale și sistematizarea condițiilor de apariție a lor.

Conform activităților planificate pentru anul 2020, a fost elaborat și *Chestionarul privind colectarea datelor referitoare la analiză și Tabelul de sintetizare a practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților*, în calitate de instrumente menite să evalueze cauzele care au dus la încălcarea legislației în domeniul drepturilor pacienților pentru a determina temeiurile, cauzele, modul de comitere și consecințele lor.

În rezultatul elaborării instrumentarului menționat, echipa de cercetare a evaluat gradul de protecție a drepturilor pacientului prin stabilirea și completarea cu date de ordin statistic a trei acte: a) *Ansamblul de acte normative, regulatorii și operaționale care acordă suport formalizat protecției drepturilor pacientului*; b) *Numărul de cazuri stabilite de malpraxis în cadrul prestării serviciilor de sănătate pacienților*; c) *Sumarul practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților*.

Ulterior finalizării elaborării actelor în cauză a fost redactată *Diagrama grafico-schematică a valorilor obținute în urma prelucrării rezultatelor evaluării gradului de protecție a drepturilor pacienților asigurați*.

Rezultatele obținute în 2020 au fost valorificate prin publicații, comunicări științifice și granturi de cercetare doctorală (5 comunicări, 2 articole, 1 studiu monografic, 1 grant de cercetare doctorală).

Pentru anul 2021, obiectivul primar a constat, în determinarea segmentelor valorice și a segmentelor carente în materia protecției drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

În rezultatul activităților efectuate și pentru atingerea unui succes în cadrul cercetării științifice de față, a fost elaborată *schema sintetică de determinare a segmentelor valorice și a celor carente în doctrina juridică de specialitate în materie de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.*

În cadrul derulării proiectului, echipa de cercetare a stabilit și un șir de *segmente valorice și carente în materia protecției drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală din cadrul ansamblului actelor normative, regulatorii și operaționale care acordă suport formalizat protecției drepturilor pacientului prin prisma generală a drepturilor sociale ale persoanelor fizice.*

De asemenea, , au fost identificate și un șir de *carențe (neajunsuri) în activitatea medicală în baza datelor medico-legale în perioada 2016-2020.* În acest sens, stabilirea în cadrul expertizelor medico-legale a deficiențelor în activitatea medicală confirmă, de fapt, justetea și temeinicia obiecțiilor aduse personalului și asistenței medicale de către pacient. Este de remarcant faptul că potrivit materialelor cauzelor judiciare, drept temei frecvent pentru depunerea plângerilor referitoare la calitatea asistenței medicale, inclusiv în cazurile absenței unor deficiențe, au servit încălcările normelor etice și deontologice din partea personalului medical.

Celălalt instrument elaborat de echipa de proiect a constat în *determinarea segmentelor carente în materia protecției drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală prin intermediul analizei practicii judiciare.* Potrivit legislației procesuale, în Republica Moldova litigiile ce țin de malpraxisul medical sunt examinate conform prevederilor generale, deci nu există o procedură distinctă de examinare prevăzută în Codul de Procedură Civilă.

În urma determinării segmentelor valorice și a celor carente în materie de protecție a drepturilor pacienților în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, în cea de a doua etapă de derulare a proiectului pentru anul 2021, echipa de cercetare a elaborat *Metodologia de ajustare a sistemului normativ de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală în concordanță cu drepturile pacienților în cadrul Uniunii Europene.*

Metodologia respectivă are drept scop constituirea unui fundament metodologic pentru elaborarea, revizuirea, verificarea, consultarea, validarea și înaintarea propunerilor de *lege ferenda* în scopul fortificării mecanismelor de protecție a drepturilor pacienților în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Rezultatele obținute de către echipa de cercetare din cadrul proiectului în anul 2021 sunt valorificate prin publicații în țară și peste hotare (12 articole, 9 comunicări la conferințe și congrese științifice), granturi de cercetare doctorală (1 grant), certificate de protecție a drepturilor de autor (1 certificat), participări la saloane internaționale de inventică (2 participări, distinse cu o medalie de argint și o medalie de bronz).

Pentru anul 2022 obiectivul primar a constat, în studierea practicii internaționale de protejare efectivă a pacienților, prin intermediul instrumentelor juridice, contra cazurilor de malpraxis medical și elaborarea proiectelor de instrumente juridice, menite să asigure suportul necesar fortificării protecției drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală. În rezultatul activităților efectuate și pentru atingerea unui succes în cadrul cercetării

științifice de față, exprimat în obținerea unui rezultat cuantificabil, a fost elaborate un șir de propuneri de *lege ferenda* în materie de raporturi juridice medicale, centrate pe protecția efectivă atât a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, cât și a medicului în calitatea acestuia de prestator efectiv de servicii medicale în sistemul respectiv de asigurări de sănătate. În acest sens, echipa de cercetători din cadrul Centrului Interuniversitar de Drept Medical a coorganizat și participat, împreună cu deputații Parlamentului Republicii Moldova, membri ai Comisiei parlamentare Protecție Socială, Sănătate și Familie, mese rotunde desfășurate în cadrul Comisiei (sediul Parlamentului Republicii Moldova), cu participarea deputaților, reprezentanților Ministerului Sănătății, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Centrului Interuniversitar de Drept Medical, conducătorilor instituțiilor medico-sanitare publice.

În cadrul derulării proiectului, echipa de cercetare a elaborat mai multe acte de inovare, în rezultatul cărora au fost obținute respectivele certificate de inovator. Cu referință la certificatul de inovator, prin care se confirmă înregistrarea *Modelului de analiză și sintetizare a doctrinei naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative de asistență medicală – PROTAMED* este important de a menționa că la moment în Republica Moldova nu există un model de analiză și sintetizare a doctrinei naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative de asistență medicală. Modelarea datelor informative privind doctrina națională și străină în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative reprezintă o etapă de colectare a informației care oferă posibilitatea identificării tendințelor și intereselor științifice în domeniu. Dat fiind faptul că o cercetare juridică într-un anumit sector este chemată să descopere veridicitatea, elaborarea unui model de analiză și sintetizare a celor mai importante surse de cercetare din domeniu servește drept premiză pentru determinarea obiectivă a unui enunț. Mai mulți autori recurg la citări reciproce, de aceea sintetizarea doctrinei devine cu atât mai oportună. *Modelul de analiză și sintetizare a doctrinei naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative de asistență medicală – PROTAMED* este un instrument inovativ de colectare a informației care oferă posibilitatea identificării tendințelor și intereselor științifice în domeniu, și a fost realizat în cadrul Centrului Interuniversitar de Drept Medical al Universității de Stat din Moldova și în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Cu referință la certificatul de inovator, prin care se confirmă înregistrarea *Schiței de conturare a profilului suportului normativ și regulatoriu în materia drepturilor pacientului – PROTAMED* este important de a menționa că elaborarea unei schițe de conturare a profilului suportului normativ și regulatoriu în materia dreptului pacientului se poate asigura protecția juridică a drepturilor pacientului, precum și a personalului medical în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală prin identificarea actelor normative categorizate din domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, bine clasificate și instrumentate, care generează o bună protecție a drepturilor și intereselor subiecților implicați în cadrul acestor raporturi juridice. Utilizarea acestei inovații nu doar asigură conturarea profilului suportului normativ și regulatoriu în materia dreptului pacientului; acest instrument este util pentru procesul didactic în formarea inițială și continuă a medicilor, dar și a juriștilor, specializați în domeniul dreptului medical. *Schița de conturare a profilului suportului normativ și regulatoriu în materia drepturilor pacientului* constituie temei pentru identificarea ulterioară a lacunelor existente în conținutul

actelor regulatorii de drept medical, precum și propunerea ulterioară a unor proiecte de *lege ferenda*.

Alt certificat de inovator, obținut de către membrii echipei de cercetare din cadrul Centrului Interuniversitar de Drept Medical, este un produs rezultat în urma elaborării unui mecanism social complex în domeniu - a *Tabelului-model de analiză și sintetizare a practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților – PROTAMED*. Tabelul-model de analiză și sintetizare a practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților are drept scop evaluarea cauzelor care au la bază încălcarea legislației medicale, pentru a determina temeiurile, cauzele, modul de comitere și consecințele acestor încălcări. Utilizarea inovației asigură colectarea facilă a tuturor informațiilor din practica judiciară privind cauzele care au la bază încălcarea legislației cu caracter medical pentru a determina temeiurile, cauzele, modul de comitere și consecințele lor, necesare pentru o evaluare a calității serviciilor medicale. Cunoașterea temeiurilor, cauzelor, a modului de comitere și a consecințelor încălcărilor legislației medicale este esențială pentru a cunoaște dacă o anumită acțiune poate fi calificată ca malpraxis medical din moment ce nu există o lege a malpraxisului, cuantumul prejudiciului încasat de către instanțe, etc.

Echipa de cercetare din cadrul proiectului a definitivat structura Cartei de protecție a drepturilor pacientului în sistemul AsOAM, care a fost supusă aprobării de către Consiliul științific al Centrului Interuniversitar de Drept Medical cu denumirea "*Drepturile pacientului în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Aspecte informative și de drept substanțial*"

Rezultatele obținute de către echipa de cercetare din cadrul proiectului în 2022 sunt valorificate prin publicații în țară și peste hotare (7 articole publicate), comunicări științifice (5 comunicări la conferințe și congrese științifice), granturi de cercetare doctorală (2 granturi), certificate de inovator (4 certificate), participări la saloane internaționale de invenție (1 participări, distinsă cu o medalie de argint).

Pentru anul 2023, esența etapei a constat, în validarea rezultatelor privind aplicarea instrumentelor juridice de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și inițierea elaborării unui Program interuniversitar de studii de masterat profesional în domeniul Dreptului Medical.

În rezultatul activităților efectuate și pentru atingerea unui succes în cadrul cercetării științifice de față, exprimat în obținerea unui rezultat cuantificabil, membrii echipei de proiect au fost antrenați, pe parcursul anului 2023 continuând, în acest sens, lucrul efectuat și pe parcursul anului 2022, în activitățile, desfășurate în Comisia Parlamentului Republicii Moldova Protecție Socială, Sănătate și Familie, pentru discutarea proiectului final al propunerile *de lege ferenda* a legislației în domeniul ocrotirii sănătății, cu participarea specialiștilor din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", pe platforma Comisiei Parlamentare în cauză.

În conformitate cu obiectivele concrete ale proiectului pentru anul 2023, membrii echipei de proiect au definitivat redactarea și adaptarea conținutului cartei drepturilor pacientului în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, care a fost prezentată ulterior în variantă finală cu denumirea "*Drepturile pacientului în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Aspecte informative și de drept substanțial*" (varianta online, 182 p.).

O altă activitate importantă și de impact, desfășurată în cadrul proiectului de cercetare „*Protecția consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală*”, a fost organizarea pe platforma comună a Centrului Interuniversitar de Drept Medical din cadrul Universității de Stat din Moldova și a Catedrei de Medicină Legală din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în parteneriat cu Compania Națională de Asigurări în Medicină și Centrul de Medicină Legală, la 14 decembrie 2023, a Conferinței științifice naționale cu participare internațională „*Dimensiuni private și publice în Drept Medical*”. Conferința în cauză a fost înregistrată de către ANACEC în calitate de eveniment științific, fiind prima manifestare academică din Republica Moldova, consacrată integral abordării raporturilor juridice în domeniul ocrotirii sănătății, importanța reglementărilor legale în materie constituind teme pentru organizarea și desfășurarea întrunirii științifice în cauză, menite să abordeze cele mai diverse aspecte din domeniu.

Totodată, conform celor stabilite în cadrul Planului de realizare a activităților pentru anul 2023, în cadrul proiectului a fost planificată inițierea elaborării unui *Program interuniversitar de studii de masterat profesional în domeniul Dreptului Medical*, pe o platformă educațională interuniversitară dintre Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”, în scopul pregătirii unor profesioniști înalt calificați în domeniul protecției drepturilor pacientului atât în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, cât și în afara acestui sistem. Pe parcursul elaborării draft-ului acestui program de studii de master profesional, echipa de cercetare s-a lovit de un obstacol care, din anumite considerațiuni, nu a fost luat în calcul la momentul elaborării și prezentării proiectului de cercetare, în anul 2019, și anume faptul că Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” nu este autorizată, în condițiile legii, să efectueze activități educaționale și de formare profesională în domeniul dreptului. Din aceste considerente, echipa de proiect a purces, în luna octombrie a acestui an, la elaborarea unui nou *draft* al unui alt *Program de studii de masterat profesional în domeniul Dreptului Medical*, dar plasat în exclusivitate pe platforma educațională unitară a Universității de Stat din Moldova, cu atragerea ulterioară, în măsura posibilităților, a unor profesioniști de înaltă calificare în domeniu, din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” și încorporarea acestora, în condițiile legii, în cadrul personalului științifico-didactic al Universității de Stat din Moldova.

Rezultatele obținute de către echipa de cercetare din cadrul proiectului pe parcursul anului 2023 sunt valorificate prin publicații în țară și peste hotare (2 articole publicate și 1 acceptat spre publicare); materiale ale conferințelor științifice internaționale și naționale (10 materiale); comunicări științifice (12 comunicări la conferințe și congrese științifice), etc.

Pe parcursul anilor 2020-2023 cercetătorii din cadrul Proiectului „Protecția consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, cifrul: 20.80009.0807.30 și-au valorificat rezultatele prin: 1 (una) - monografie; 1(unu) - capitol în monografie; 24 de articole științifice; 31 comunicări la conferințe și congrese științifice; 2 - granturi doctorale; 1(unu) - certificat de protecție a dreptului de autor; 4 - certificate de inovator; 2 medalii de argint, 1 medalie bronz - participare la saloanele internaționale de invenție; materiale ale conferințelor științifice; teze ale conferințelor științifice-22.

5. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului.

- 1) Produsul științific *Instrumentar de determinare a gradului referențial de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală*, elaborat în cadrul proiectului de către echipa de cercetători, a fost certificat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală la 17 mai 2021.
- 2) Studiul *Drept medical. Teoria generală a dreptului medical. Volumul I.*, elaborat de către Sadovei Nicolae, este primul studiu aprofundat în materie de drept medical din Republica Moldova, fiind medaliat la un salon de carte internațional, desfășurat la Iași, România, la 22 mai 2021;
- 3) Produsele științifice inovative – Modelul de analiză și sintetizare a doctrinei naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative de asistență medicală – PROTAMED; Schița de conturare a profilului suportului normativ și regulatoriu în materia drepturilor pacientului – PROTAMED; tabelul-model de analiză și sintetizare a practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților – PROTAMED, precum și Chestionarul de evaluare a divergențelor dintre diagnosticul clinic și medico-legal au obținut certificate de inovator, eliberate de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” în anul 2022;
- 4) Realizarea multiplelor cercetări științifice în domeniul dreptului medical;
- 5) Elaborarea Cartei drepturilor pacientului cu denumirea “*Drepturile pacientului în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Aspecte informative și de drept substanțial*”;
- 6) Diseminarea rezultatelor cercetărilor către beneficiari (prestatori de servicii și beneficiari);
- 7) Înaintarea propunerilor de *lege ferenda* prin participare în cadrul ședințelor Comisiei Protecție Socială, Sănătate și Familie a Parlamentului RM;
- 8) Încheierea Acordului de colaborare cu Școala de Management în Sănătate Publică;
- 9) Încheierea Acordului de colaborarea cu Compania Națională de Asigurări în Medicină;
- 10) Organizarea Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical” (USM, USMF).

6. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului

Activitățile de cercetare din cadrul proiectului s-au desfășurat atât la distanță cât și prin contact direct, fiind utilizat sediul Centrului Interuniversitar de Drept Medical, situat pe adresa: mun. Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, blocul IIA, biroul 33. Centrul Interuniversitar de Drept Medical dispune de calculator (3 buc.), imprimantă (1 buc.), proiector (1 buc.) și ecran mobil de proiectare (1 buc.).

7. Colaborare la nivel național/ internațional în cadrul implementării proiectului

La nivel național

La nivel instituțional:

- Departamentul Drept Privat, Facultatea de Drept (USM).

La nivel interuniversitar:

- Catedra Medicină Legală (USMF);

La nivel autorități și instituții publice:

- Școala de Management în Sănătate Publică

Centrul Interuniversitar de Drept Medical a încheiat un Acord de Parteneriat în domeniul de cercetare cu Școala de Management în Sănătate Publică, pe un termen de 5 (cinci) ani (2 noiembrie 2021). În cadrul primei etape de punere în aplicare a Acordului, cercetătorii din cadrul proiectului au fost implicați în ținerea unui curs de drept și legislație medicală în fața masteranzilor din cadrul Școlii de Management și Sănătate Publică, în care au utilizat inclusiv date și informații, obținute în cadrul proiectului de cercetare (17-27 noiembrie 2021).

- Compania Națională de Asigurări în Medicină

Centrul Interuniversitar de Drept Medical a încheiat un Acord de Parteneriat în domeniul de cercetare cu Compania Națională de Asigurări în Medicină, pe un termen de 5 (cinci) ani (03 octombrie 2023).

- Parlamentul Republicii Moldova

Participarea la ședințele Comisiei Parlamentului „Comisia protecție socială, sănătate și familie”, a dlui profesor Sadovei N. și a dlui profesor Pădure A. pentru discutarea proiectului final la propunerile de *lege ferenda* a legislației în domeniul ocrotirii sănătății, cu participarea specialiștilor din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”, pe platforma Comisiei parlamentare în cauză (01.11.2023).

Alte instituții:

- Biroul Asociat de Avocați „Soțchi și Partenerii”

Membrii biroului au participat la multiple activități ale Centrului Interuniversitar de Drept Medical, inclusiv la organizarea Conferinței din 14.12.2023 „Dimensiuni private și Publice în Drept Medical”

La nivel internațional:

Participarea cercetătorilor din România și Ucraina la lucrările Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională „Dimensiuni private și publice în drept medical”.

Colaborarea cu Societatea de avocați specializată în drept medical din România, fondator: Mihaela Chiș, România.

8. Dificultățile în realizarea proiectului

Dificultățile cele mai importante în realizarea proiectului „Protamed”, cu care s-a lovit echipa de cercetare, țin de: aspectul organizatoric – datorită obiectului specific de cercetare al proiectului, care ține de protecția drepturilor pacienților asigurați, odată cu intervenirea pandemiei legate de infecția COVID-19, membrii echipei au fost nevoiți să readapteze (în plin proces de lucru) obiectul cercetării la schimbarea cardinală a raporturilor juridice de prestare a serviciilor de sănătate și de protecție a pacienților asigurați; aspectul de resurse umane – pe parcursul lunilor martie-octombrie 2020, 3 membri ai echipei de cercetare (50% din numărul total) au fost contaminați și confirmați pozitiv cu infecția COVID-19, dintre care 2 membri au fost internați în spital pentru îngrijiri medicale.

Dificultatea cea mai importantă în realizarea proiectului „Protamed”, de care s-a lovit echipa de cercetare în anul 2022, ține de faptul că, din motive de sănătate, a demisionat din funcție de director de proiect cercetătorul care a administrat proiectul pe parcursul a doi ani (2020-2021) și, pe parcursul anului în curs, a apărut necesitatea de a numi în funcție un nou director al proiectului de cercetare, ceea ce a atras după sine anumite dificultăți în procesul de executare a sarcinilor de către membrii echipei de cercetare. Totodată, datorită obiectului specific de cercetare al proiectului, care ține de protecția drepturilor pacienților asigurați, membrii echipei au fost și sunt în continuare nevoiți să readapteze obiectul cercetării la schimbarea cardinală a raporturilor juridice de prestare a serviciilor de sănătate și de protecție a pacienților asigurați. Finanțarea insuficientă a proiectului a constituit o altă dificultate. De exemplu: în anul 2023, patru, din cei șase membri ai echipei de cercetători, au fost angajați doar pe perioada 01.03.2023 – 31.10.2023. Imposibilitatea promovării Programului Interuniversitar de Drept Medical, deoarece Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” nu este autorizată, în condițiile legii, să efectueze activități educaționale și de formare profesională în domeniul dreptului, de asemenea a constituit o dificultate de realizare a obiectivelor.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații

Lista publicațiilor pentru anii 2020-2023 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea Anexa nr.2)

10. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

Lista forurilor la care au fost prezentate rezultatele obținute în cadrul proiectului de stat (Opțional) se va prezenta separat (conform modelului) pentru:

- Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

PĂDURE, A., dr. hab. The International Conference of Forensic Medicine, 6th edition, Cluj-Napoca, România, 28.09-01.10.2023 în calitate de moderator al unei sesiuni științifice și cu raportul: *Causes and characteristics of diagnosis discrepancies in brain injuries and other mechanical traumas.*

- Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)

SADOVEI, N., dr. hab. Conferința internațională științifico-practică: „Drepturile reale: tradiții

europene și provocări de modernizare.”, organizată cu ocazia aniversării a 20 de ani de la intrarea în vigoare a Codului Civil, USM, Facultatea de Drept, Chișinău, 12-13 octombrie 2023. Titlul comunicării: *Regimul juridic al dispozitivului medical implantat pacientului*.

PĂDURE, A., dr. hab. CUVȘINOV, I. Congresului al III-lea internațional al medicilor legiști din Republica Moldova. Chișinău, 2021. Titlul comunicării: *Impactul modificărilor legislației procesual-penale asupra structurii expertizelor medico-legale în comisie*.

PĂDURE, A., dr. hab. GLAVAN, P. Congresului al III-lea internațional al medicilor legiști din Republica Moldova. Chișinău, 2021. Titlul comunicării: *Exercitarea fără drept a profesiei de medic. Aspecte juridice și etice*.

PĂDURE, A., dr. hab. FRUNZE, L., Congresului al III-lea internațional al medicilor legiști din Republica Moldova. Chișinău, 2021. Titlul comunicării: *Eutanasia în aspect etic și legal*.

➤ Manifestări științifice naționale

SOȚCHI, I. Conferința științifică națională a doctoranzilor, dedicată aniversării a 75-a a USM “Metodologii contemporane de cercetare și evaluare”; Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 22-23 aprilie 2021 (secțiunea științe juridice). Titlul comunicării: *Imunizarea lucrătorilor din domeniul medical – între drept și obligație*, prezentată în format PPT (online). https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/PROGRAM_Conf_doct_22-23-Aprilie-2021.pdf.

SOȚCHI, I. Participant în calitate de formator la *JMD Pro – Book III, dreptul intereselor egoiste* – conferință de drept civil. Organizată de Juridice Moldova. Chișinău, 2022. Titlul comunicării: *Răspunderea în contractul de prestare a serviciilor de tratament*.

➤ Manifestări științifice cu participare internațională

SADOVEI, N., dr. hab. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020. Titlul comunicării: *Protecția consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală*.

SADOVEI, N., dr. hab., GUCEAC, I. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Atelierul „Drept Medical și Drept Social”, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020. Titlul comunicării: *Prima de asigurare în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală*.

PĂDURE, A., dr. hab., NOVAC T. dr. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020. Titlul comunicării: *Evaluarea calității serviciilor medicale în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală*.

CHISARI-RURAK, A., dr. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020. Titlul comunicării: *Reglementări juridice în domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală*.

5. SOȚCHI, I. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020. Titlul comunicării: *Practica judiciară în materia protecției dreptului pacientului sub aspectul accesului la servicii medicale*.

SADOVEI, N., dr. hab. Conferința științifică națională cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2021. Titlul comunicării: *Responsabilitățile beneficiarului de servicii de sănătate publică în contextul pandemiei, declanșate de virusul SARS-CoV-2*.

CHISARI-RURAK, A., dr. Conferința științifică națională cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2021. Titlul comunicării: *Competențe ale Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică*.

PĂDURE, A., dr. hab. BONDAREV, A. Conferința științifică națională cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2021. Titlul comunicării: *Leziunile iatrogene în calitate de cauză a morții pacienților*.

SOȚCHI, I. Conferința științifică națională cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2021. Titlul comunicării: *Accesul personalului didactic, nedidactic și auxiliar din sistemul de învățământ al Republicii Moldova, la servicii de sănătate în calitate de persoane asigurate*.

NOVAC, T., dr., Conferința științifică națională cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2021. Titlul comunicării: *Restricționarea drepturilor pacienților în Republica Moldova*.

GUCEAC, I., Jr. Conferința științifică națională cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2021. Titlul comunicării: *Momentul inițial al raporturilor juridice între subiecții sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală*.

SADOVEI, N., dr. hab. Conferința științifică națională cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Titlul comunicării: *Regimul juridic al fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală prin prisma Constituției Republicii Moldova*.

PĂDURE, A., dr. hab. BONDAREV A. Conferința științifică națională cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Titlul comunicării: *Consimțământul informat al pacientului din perspectiva legislației europene și naționale*.

CHISARI-RURAK, A., dr. Conferința științifică națională cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Titlul comunicării: *Discriminarea în domeniul serviciilor de asistență medicală și altor servicii de sănătate, în vizorul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității*.

GUCEAC, I., Jr. Conferința științifică națională cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Titlul comunicării: *Dreptul pacientului de a nu fi informat*.

SOȚCHI, I. Conferința științifică națională cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Titlul comunicării: *Răspunderea civilă a prestatorilor de servicii de sănătate*.

GUCEAC, I., Jr. Conferința științifică națională cu participare internațională: „Justiția – pilon fundamental al edificării statului de drept. Universitatea de Stat „Alecu Russo” din or. Bălți. 2022. Titlul comunicării: *Asigurarea obligatorie de asistență medicală – mecanism de garantare a dreptului fundamental la ocrotirea sănătății*.

SADOVEI, N., dr. hab. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Chișinău, 9-10 noiembrie 2023. Titlul comunicării: *Contractele-cadru în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală: scurt istoric al parcursului regulatoriu*.

SADOVEI, N., dr. hab. PĂDURE, A., dr. hab. Conferința științifico-practică națională cu

participare internațională „Dimensiuni private și publice în Drept Medical”. USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Titlul comunicării: *Dreptul medical în Republica Moldova: scurt istoric al parcursului regulatoriu, didactic și științific*.

PĂDURE, A., dr. hab. Tendințele tragerii la răspundere juridică a personalului medical după date medico-legale. În: *Materiale ale Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical.”*, USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Transmis spre publicare.

NOVAC, T., dr. Conferința științifico-practică națională cu participare internațională „Dimensiuni private și publice în Drept Medical”. USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Titlul comunicării: *Realizarea praxiologică a drepturilor angajaților, care prestează servicii medicale în Republica Moldova*.

CHISARI-RURAK, A., dr. Conferința științifico-practică națională cu participare internațională „Dimensiuni private și publice în Drept Medical”. USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Titlul comunicării: *Necesitatea reformării sistemului și modului de stabilire a gradelor de dizabilitate în republica moldova prin prisma dreptului la ocrotirea sănătății*.

SOȚCHI, I., Conferința științifico-practică națională cu participare internațională „Dimensiuni private și publice în Drept Medical”. USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Titlul comunicării: *Răspunderea juridică a pacientului în cadrul sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală*.

CHISARI-RURAK, A., dr. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Chișinău, 9-10 noiembrie 2023 . Titlul comunicării: *Respectarea principiului egalității în procesul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală*.

SOȚCHI, I. Conferința națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, Chișinău, 9-10 noiembrie 2023. Titlul comunicării: *Prejudiciul biologic – o nouă formă a prejudiciului nepatrimonial*.

GUCEAC, I. Conferința științifico-practică națională cu participare internațională „Dimensiuni private și publice în Drept Medical”. USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Titlul comunicării: *„Garantarea accesului persoanelor asigurate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală la produse medicamentoase”*.

➤ Mese rotunde

CHISARI-RURAK A., dr., SOȚCHI, I, Masa rotundă „Abordări legale privind sistemul public de asigurări sociale ale liberilor profesioniști din domeniul justiției”; orgnizatori – Departamentul Drept Privat din cadrul Universității de Stat din Moldova și Biroul de avocați Bivol Soțchi & Partners; 24 martie 2021 (panelul „Asigurări sociale versus asigurări medicale”). Titlul comunicării: *Evaluarea contribuțiilor liber profesioniștilor din domeniul justiției la sistemele publice de asigurări sociale și identificarea opțiunilor posibile pentru a asigura incorporarea acestora în sistemele generale publice de asigurări sociale*. Prezentată în format PPT (online). <https://juridicemoldova.md/11049/masa-rotunda-abordari-legale-privind-sistemul-public-de-asigurari-sociale-ale-liberilor-profesionisti-din-domeniul-justitiei.html>

SOȚCHI, I, Membru în Grupul de lucru de pe lângă Ministerul Sănătății pentru modificarea legislației medicale în domeniul stomatologic. Chișinău, 2022.

PĂDURE, A., dr. hab. Masa rotundă din 01.11.2023 cu deputata în Parlamentul Republicii Moldova, dna Ana Oglindă pe marginea proiectului de lege de modificare a Legii nr.411/1995 a ocrotirii sănătății, Legii nr.263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului și nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic.

11. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri).

Sadovei Nicolae, Pădure Andrei, Chisari-Rurak Aliona, Novac Tatiana, Guceac Ion Jr., Soțchi Inna. Participare și prezentare (de către tinerii cercetători din cadrul proiectului) la Târgul internațional “Innovation and Creative Education Fair for Youth ICE-USV”, ediția a V, organizat de Universitatea din Suceava (România), a *Instrumentarului de determinare a gradului referențial de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală*. Decernată Medalia de Argint, confirmată prin Diploma nr.1245.36/FIESC/28/05/2021;

Sadovei Nicolae. Participare și prezentare la “Euroinvent Book Salon”, desfășurat în cadrul Târgului internațional “Euroinvent 2021”, ediția a XIII, organizat la Iași (România) sub egida Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, a studiului *Drept Medical. Vol.I. Teoria Generală a Dreptului Medical*. Decernată Medalia de Bronz, confirmată prin Diploma din 22 mai 2021;

Medalia de argint la “The VI-th International Fair of Innovation and Creative Education for Youth” Suceava, Romania, care a avut loc în perioada 10-12 iulie. Organizat de către Universitatea Ștefan cel Mare Suceava, PROBIOM, Ministerul Educației al României;

Bondarev A., Pădure A. Utilizarea chestionarului de evaluare a divergențelor dintre diagnosticul clinic și medico-legal. Certificat de inovator nr.5908, eliberat de USMF “Nicolae Testemițanu” la 20.05.2022;

Guceac I., Sadovei N., Pădure A., Novac T., Chisari-Rurak A., Soțchi I. Model de analiză și sintetizare a doctrinei naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative de asistență medicală – PROTAMED. Certificat de inovator nr.5919, eliberat de USMF “Nicolae Testemițanu” la 13.06.2022;

Novac T., Chisari-Rurak A., Sadovei N., Pădure A., Guceac I., Soțchi I. Schiță de conturare a profilului suportului normativ și regulatoriu în materia drepturilor pacientului – PROTAMED. Certificat de inovator nr.5920, eliberat de USMF “Nicolae Testemițanu” la 13.06.2022;

Soțchi I., Sadovei N., Pădure A., Novac T., Chisari-Rurak A., Guceac I. Utilizarea tabelului-model de analiză și sintetizare a practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților – PROTAMED. Certificat de inovator nr.5921, eliberat de USMF “Nicolae Testemițanu” la 13.06.2022.

12. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media:

CHISARI-RURAK, A. Emisiunea Focus, ”Protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități”, Speranța TV, 30 mai, 2021; <http://sperantatv.ro/web/category/arhiva/focus/>

CHISARI-RURAK, A. Emisiunea Focus, ”Drepturile și obligațiile copiilor și ale părinților”, Speranța TV, 11.07.2021 <http://sperantatv.ro/web/focus-drepturile-si-obligatiile-copiilor-si-ale-parintilor-invitat-aliona-chisari-rurac-11-07-2021/>

CHISARI-RURAK, A. sesiunea live: „ Prestații sociale pentru persoanele cu dizabilități (organizator Keystone Moldova), 15 septembrie 2021.

https://m.facebook.com/keystonemoldova/posts/10166018657535171/?locale=hi_IN

Articole de popularizare a științei:

SADOVEI, N. Repere privind statutul juridic al beneficiarilor de servicii de sănătate publică în contextul pandemiei COVID-19. Portalul *Juridice Moldova*, 06 aprilie 2020. Disponibil: <https://juridicemoldova.md/7822/repere-privind-statutul-juridic-al-beneficiarilor-de-servicii-de-sanatate-publica-in-contextul-pandemiei-covid-19.html>

13. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate pe parcursul anilor 2020-2023 de membrii echipei proiectului

Doctoranzii din cadrul echipei de proiect (2 cercetători-stagiari) sunt în faza de elaborare a tezelor de doctorat.

14. Materializarea rezultatelor obținute în proiect (cu specificarea aplicării în practică)

SADOVEI N., dr. hab., Proiectul științific de cercetare doctorală „Statutul juridic al prestatorului de servicii de sănătate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală” (autor și coordonator), înaintat la concursul de obținere a granturilor doctorale. Selectat de către MECC pentru obținerea grantului de cercetare;

SOȚCHI I., drd., cercetătoare-stagiară, admisă la studii de doctorat pentru elaborarea tezei de doctor cu tema „Statutul juridic al prestatorului de servicii de sănătate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală” (grant de cercetare, conducător științific Sadovei N., dr. hab.); SADOVEI N., „Repere privind statutul juridic al beneficiarilor de servicii de sănătate publică în contextul pandemiei COVID-19”. Articol practico-științific, publicat pe pagina web: <https://juridicemoldova.md/7822/repere-privind-statutul-juridic-al-beneficiarilor-de-servicii-de-sanatate-publica-in-contextul-pandemiei-covid-19.html> (06.04.2020). Impact social: articolul a fost elaborat și publicat pe platforma online imediat după declararea pandemiei legate de infecția COVID-19, fiind accesat și citit de 11.188 ori (18.11.2020)

Elaborarea Instrumentarului de determinare a gradului referențial de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală (Certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe Seria O nr.6908 din 17.05.2021, eliberat de către AGEPI).

15. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei

- Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor:

Sadovei Nicolae / Președinte al Comisiei de doctorat pentru susținerea tezei de doctor “Efectele contractului față de terți” / 20.10.2021. <http://www.cnaa.md/thesis/57341/>

Sadovei Nicolae / Președinte al Comisiei de doctorat pentru susținerea tezei de doctor “Mecanisme juridice de combatere a acordurilor anticoncurențiale și protecție a concurenței în legislația Republicii Moldova” / 27.10.2021. <http://www.cnaa.md/thesis/57298/>

Sadovei Nicolae / membru al comitetului științific / Conferința științifică națională a doctoranzilor dedicată aniversării a 75-a a USM “Metodologii contemporane de cercetare și evaluare” / 22-23 aprilie 2021 (secțiunea științe juridice). https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/PROGRAM_Conf_doct_22-23-Aprilie-2021.pdf

Pădure Andrei / Președinte / Al III-lea Congres internațional al medicilor legiști din Republica Moldova, consacrat aniversării a 70 ani de la fondarea Centrului de Medicină Legală / 8 octombrie 2021. <http://medicina-legala.md/wp-content/uploads/2021/09/Invitatie-RO-09.09.2021.pdf>

Pădure Andrei / membru al comitetului științific / Cluj Conference of Forensic Medicine, 4th edition / September 30 - October 3, 2021. <https://www.imlcj.ro/eveniment/conferinta-clujeana-de-medicina-legala/>

Pădure Andrei / membru al comitetului științific / Online International Conference Homicide within family: Interdisciplinary perspectives / Bucharest, Romania / 24-26th November 2021.

Chisari-Rurak Aliona / Președinte al Comisiei de doctorat pentru susținerea tezei de doctor "Tendințe actuale de prestare a muncii în baza contractelor civile în raport cu contractele de muncă" / 06.11.2020. <http://www.cnaa.md/thesis/58631/>

Chisari-Rurak Aliona / Secretară a Comisiei de doctorat pentru susținerea tezei de doctor "Mijloace de apărare a pârâtului în cadrul procesului civil", 2022. <http://www.cnaa.md/thesis/58631/>

Chisari-Rurak Aliona / Secretară a Comisiei de doctorat pentru susținerea tezei de doctor "Garanțiile procesual-civile ale părților la examinarea cauzei în lipsa pârâtului", 22.12.2022. <http://www.cnaa.md/thesis/58820/>

➤ Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale:

Sadovei Nicolae / "Revista Națională de Drept" / Republica Moldova / membru al colegiului de redacție. https://uspee.md/wp-content/uploads/2021/07/RND-nr.-12021_X.pdf

Pădure Andrei / „Info-med” / Republica Moldova / membru al colegiului de redacție.

Pădure Andrei / „Turkish Bulletin of Legal Medicine” / Turcia / membru al colegiului de redacție. <https://www.adlitipbulteni.com/atb/about/editorialTeam>

Pădure Andrei / „Судово-медична експертиза” / Ucraina / membru al colegiului de redacție. <http://forensic.bsmu.edu.ua/about/displayMembership/1780>

Pădure Andrei / „Romanian Journal of Legal Medicine” / România / membru al colegiului de redacție. <http://www.rjlm.ro/index.php/editorialboard>

Pădure Andrei / „Journal of Applied Ethics and Biolaw” / România / membru al colegiului de redacție. <http://biojustice.eu/editorial-board/>

16. Recomandări, propuneri.

Având în vedere realizările de pe parcursul celor patru ani de activitate în cadrul proiectului, echipa de cercetători a realizat multiple activități din care rezultă un șir de recomandări și propuneri. Analizând doctrina de specialitate, a fost subliniat rolul clarificator, argumentarea accepiunilor, existența unei analize sistemice și structurate. În acest sens, majoritatea lucrărilor științifice analizate pornesc cercetarea subiectelor în materie de asigurări de sănătate de la conceptele fundamentale; cercetările reprezintă o analiză sistematizată a normelor juridice din domeniul asigurării obligatorii și/sau facultative de asistență medicală. Totodată, au fost evidențiate și un șir de segmente carente, cum ar fi utilizarea unui limbaj excesiv de profesional (care uneori este greu accesibil exponenților altor profesii); lipsa unei jurisprudențe solide (se atestă o lipsă a analizei studiilor de caz, astfel devine imposibilă verificarea practică a științificului declarațiilor); analiza preponderentă a spiritului legii în lipsa analizei minuțioase a textului legii (doctrina se axează mai mult pe analiza spiritului legii, mai puțin pe analiza lacunelor textelor normative, însă este oportună o cercetare prin prisma ambelor abordări).

În cadrul derulării proiectului, echipa de cercetare a stabilit și un șir de segmente valorice și carente în materia protecției drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală din cadrul ansamblului actelor normative, regulatorii și operaționale care acordă suport formalizat protecției drepturilor pacientului prin prisma generală a drepturilor sociale ale persoanelor fizice. Astfel, a fost remarcat faptul că Legea cu privire drepturile și responsabilitățile pacientului conține reglementări care, în mod corect, ar trebui să se regăsească în Legea ocrotirii sănătății, cum ar fi: asigurarea respectării demnității și integrității pacientului, consolidarea drepturilor fundamentale ale omului în sistemul serviciilor de sănătate și sporirea rolului participativ al persoanelor la adoptarea deciziilor de sănătate, carența cărora a devenit brusc palpabilă în contextul pandemiei declanșate de virusul SARS CoV-2. În contextul celor menționate, se impune necesitatea unificării reglementărilor și sistematizării legislației în domeniul ocrotirii sănătății prin codificare a legislației în domeniul vizat pentru a permite percepția unitară a normelor juridice din domeniul dreptului medical și includerea acestora într-un Cod cu statut de lege-cadru, așa precum întâlnim o asemenea abordare de codificare în alte țări. Reglementările în domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală și a ocrotirii sănătății în general, la etapa actuală nu sunt codificate, acestea se conțin în diverse acte și se răsfrâng asupra multiplelor subiecte ale raporturilor vizate. De exemplu, în ceea ce privește pacientul minor acesta deține capacitate juridică medicală restrânsă, care se manifestă prin dispunerea limitată de anumite drepturi în cadrul raporturilor juridice medicale, precum și asumarea personală doar a anumitor obligații. Astfel, conform prevederilor care se conțin în Legea ocrotirii sănătății, pentru orice prestație medicală propusă este obligatoriu consimțământul beneficiarului de servicii de sănătate. Consimțământul se presupune pentru orice prestație medicală care nu prezintă riscuri importante pentru pacient. Actul normativ reglementează că dacă beneficiarul de servicii de sănătate are mai puțin de șaisprezece ani, consimțământul este dat de reprezentantul său legal, astfel putem conchide că persoana fizică sub vârsta de șaisprezece ani este titular al unei capacități juridice medicale restrânse. Legea în cauză nu stipulează în mod expres, dar putem concluziona că, pacientul minor care a atins vârsta de șaisprezece ani poate să-și exprime liber consimțământul sau să refuze de a-și da consimțământul respectiv pentru prestarea serviciului de sănătate menționat, fără a fi nevoie de acordul reprezentantului său legal. Astfel au fost identificate, în acest sens, existența unor carențe în diferite acte normative, cum ar fi în cele care reglementează procedura și modul de sancționare a subiecților care nu-și realizează obligația legală de achitare a primei de asigurare, în actele normative care determină volumul asistenței medicale acordate în cadrul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și în alte acte normative, care reglementează raporturile de prestare a serviciilor de sănătate.

17. Concluzii

Pe parcursul anilor 2020-2023 cercetătorii din cadrul Proiectului au reușit realizarea obiectivelor stabilite inițial, care au vizat fundamentarea științifică interdisciplinară, teoretică și practică a protecției consolidate și efective a drepturilor pacientului în sistemul AsOAM; analiza instrumentelor juridice naționale, menite să asigure această protecție, prin prisma eficienței lor praxiologice; cercetarea comparată a instrumentelor juridice de acest gen, aplicate în alte state, în primul rând în cele din UE; elaborarea unor instrumente naționale eficiente care să faciliteze protecția consolidată a drepturilor pacientului și care, totodată, să corespundă paradigmei acquisului comunitar și să fie conforme cerințelor Acordului de asociere dintre RM și UE;

simplificarea procedurii de acces a pacientului la instrumentele de protecție a drepturilor sale în sistemul AsOAM, dar fără afectarea eficienței acestor drepturi.

Conducătorul de proiect: Chisari-Rurak Aliona

Data: _____

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023

Protecția consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală,

cifrul: 20.80009.0807.30

În urma activităților desfășurate în cadrul proiectului și ținând cont de scopul și obiectivele preconizate, au fost obținute rezultate importante de ordin calitativ și cantitativ.

Pe parcursul perioadei de cercetare au fost elaborate instrumente care au contribuit la evaluarea gradului de protecție a drepturilor pacientului prin stabilirea și completarea cu date de ordin statistic a trei acte: a) Ansamblul de acte normative, regulatorii și operaționale care acordă suport formalizat protecției drepturilor pacientului; b) Numărul de cazuri stabilite de malpraxis în cadrul prestării serviciilor de sănătate pacienților; c) Sumarul practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților.

Ulterior finalizării elaborării actelor în cauză a fost redactată Diagrama grafico-schematică a valorilor obținute în urma prelucrării rezultatelor evaluării gradului de protecție a drepturilor pacienților asigurați. A fost elaborată și schema sintetică de determinare a segmentelor valorice și a celor carente în doctrina juridică de specialitate în materie de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și în actele normative din domeniu. Au fost identificate și un șir de curențe (neajunsuri) în activitatea medicală în baza datelor medico-legale în perioada 2016-2020. Un alt instrument elaborat de echipa de proiect a constat în determinarea segmentelor carente în materia protecției drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală prin intermediul analizei practicii judiciare.

În urma determinării segmentelor valorice și a celor carente, echipa de cercetare a elaborat Metodologia de ajustare a sistemului normativ de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală în concordanță cu drepturile pacienților în cadrul Uniunii Europene.

Au fost înaintate un șir de propuneri de lege ferenda în materie, echipa de cercetători din cadrul Centrului Interuniversitar de Drept Medical a coorganizat și participat, împreună cu deputații Parlamentului Republicii Moldova, membri ai Comisiei parlamentare Protecție Socială, Sănătate și Familie, mese rotunde desfășurate în cadrul Comisiei (cu participarea deputaților, reprezentanților Ministerului Sănătății, Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, conducătorilor instituțiilor medico-sanitare publice.

O altă activitate importantă și de impact, desfășurată în cadrul proiectului de cercetare „Protecția consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală,, a fost organizarea pe platforma comună a Centrului Interuniversitar de Drept Medical din cadrul Universității de Stat din Moldova și a Catedrei de Medicină Legală din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în parteneriat cu Compania Națională de Asigurări în Medicină și Centrul de Medicină Legală, la 14 decembrie 2023, a Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Dimensiuni private și publice în Drept Medical”.

Following the activities carried out within the project and taking into account the intended purpose and objectives, important qualitative and quantitative results were obtained.

During the research period, tools were developed that contributed to the evaluation of the degree of protection of the patient's rights by establishing and completing with statistical data three documents: a) The ensemble of normative, regulatory and operational acts that provide formalized support for the protection of the patient's rights ; b) The number of established cases of malpractice in the provision of health services to patients; c) Summary of national and foreign judicial practice in the matter of the protection of patients' rights.

After the completion of the drafting of the documents in question, the graphic-schematic diagram of the values obtained following the processing of the results of the evaluation of the degree of protection of the rights of the insured patients was drawn up. The synthetic scheme for determining the value segments and those lacking in the specialized legal doctrine in the matter of the protection of the patient's rights in the system of compulsory medical assistance insurance and in the normative acts in the field was also elaborated. A series of deficiencies (shortcomings) in the medical activity were also identified based on the medico-legal data in the period 2016-2020. Another tool developed by the project team consisted in determining the missing segments in the matter of the protection of the patient's rights in the system of compulsory medical assistance insurance through the analysis of judicial practice.

Following the determination of the value segments and the missing ones, the research team developed the Methodology for adjusting the normative system for the protection of patient rights in the system of compulsory health care insurance in accordance with the rights of patients within the European Union.

A series of law proposals were submitted in the matter, the team of researchers from the Interuniversity Center for Medical Law co-organized and participated, together with the deputies of the Parliament of the Republic of Moldova, members of the Social Protection, Health and Family Parliamentary Commission, in round tables held within the Commission (with the participation of deputies, representatives of the Ministry of Health, the State University of Medicine and Pharmacy "Nicolae Testemițanu", the heads of public medical and sanitary institutions.

Another important and impactful activity, carried out within the framework of the research project "Consolidated protection of patient rights in the system of compulsory medical assistance insurance", was the organization on the common platform of the Interuniversity Center of Medical Law within the State University of Moldova and of the Department of Forensic Medicine within the "Nicolae Testemițanu" State University of Medicine and Pharmacy, in partnership with the National Medical Insurance Company and the Forensic Medicine Center, on December 14, 2023, of the National Scientific Conference with international participation "Private and Public Dimensions in Medical Law".

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate pentru anii 2020-2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat
PROTECȚIA CONSOLIDATĂ A DREPTURILOR PACIENTULUI ÎN SISTEMUL
ASIGURĂRILOR OBLIGATORII DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ**

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale

1. SADOVEI, N. Teoria generală a dreptului medical. Chișinău: CEP USM, 2020 (24 c.a.). Aprobata și recomandată pentru publicare de către consiliul științific al Centrului Interuniversitar de Drept Medical din cadrul ICI, USM și de către Departamentul Drept Privat din cadrul Facultății de Drept, USM.

2. Capitole în monografii naționale/internaționale

1. SADOVEI, N. “Les acteurs du droit”, compartiment în cadrul studiului în limba franceză “Droit Moldave”, lucrare aflată în curs de apariție (luna decembrie 2022) la editura “Lextenso”, Paris, France.

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

1. PĂDURE, A., Causes and characteristics of diagnosis discrepancies in brain injuries and other mechanical traumas. În: *Revista Romanian Journal of Legal Medicine* indexată de THOMSON REUTERS și SCOPUS (factor de impact 0.164). 2023, ISSN 1221-8618. (Coautori: Bondarev A., Lungu E., Glavan P.). Acceptat spre publicare.

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

1. SADOVEI, N, CIBOTARI, M. Accesul lucrătorilor migranți cu statut iregular fără forme la dreptul la muncă. În: *Analele Universității din București. Seria Drept*, anul LXXI. 2021, Serie nouă. București, Editura C.H.Beck, p.104-115. ISSN: 1011-0623. Revistă indexată în BDI: CEEOL, ERIH PLUS, Hein Online, EBSCO Host. <https://www.doi.org/10.31178/AUBD.2021.08>
2. PĂDURE, A., BONDAREV, A. Retrospective analysis of medical malpractice in the Republic of Moldova. În: *Book of abstracts of the 8th Czech-Slovak Congress of Forensic Medicine*, Prague, Czech Republic, 15-17.06, p.39. ISBN: 978-80-906981-7-8.
3. PĂDURE, A., BONDAREV, A. Patient’s death due to iatrogenic injury. În: *Book of abstracts of the 8th Czech-Slovak Congress of Forensic Medicine*, Prague, Czech Republic, 15-17.06, p.42. ISBN: 978-80-906981-7-8.

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

în reviste din Registrul național al revistelor de profil (Categorია B)

1. SADOVEI, N. Contractul de prestare a serviciilor de sănătate: valențe juridice și caractere specifice. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2021, nr.3(143), p.26-33. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <http://oaji.net/articles/2021/2053-1618313522.pdf>
2. GUCEAC, I. Jr. Modelarea procesului de analiză a doctrinei în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2021, nr.3(143), p.167-172. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <http://oaji.net/articles/2021/2053-1618315002.pdf>
3. PĂDURE, A. Actualități privind evaluarea calității asistenței medicale după date medico-legale. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2021, nr.8(148), p.24-30. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <http://oaji.net/articles/2021/2053-1626873640.pdf>
4. CHISARI-RURAK, A. Abordări ale secretului medical în contextul pandemiei SARS-CoV-2. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2021, nr.8(148), p.84-87. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <http://oaji.net/articles/2021/2053-1626874682.pdf>
5. SOȚCHI, I. Accidentele de muncă și bolile profesionale ale lucrătorilor din domeniul medical. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2021, nr.8(148), p.240-245. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <http://oaji.net/articles/2021/2053-1626946623.pdf>
6. GUCEAC, I. Jr. Analiza în baza unor criterii a conceptelor doctrinare în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2021, nr.8(148), p.148-153. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <http://oaji.net/articles/2021/2053-1626875852.pdf>
7. SADOVEI, N. Prestatorii de servicii de sănătate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală: scurt istoric al parcursului regulatoriu. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2022, nr.8(158), p.40-45. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <https://social.studiamsu.md/wp-content/uploads/2022/11/5.p.40-45.pdf>
8. PĂDURE, A. Prevalența și structura neajunsurilor medicale după date medico-legale. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2022, nr.8(158), p.127-132. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <https://social.studiamsu.md/wp-content/uploads/2022/11/15.p.127-132.pdf>
9. PĂDURE, A., BONDAREV, A., NOVAC, T. Serviciile de sănătate din perspectiva greșelilor diagnostice în traumele mecanice letale. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2022, nr.8(158), p.144-150. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <https://social.studiamsu.md/wp-content/uploads/2022/11/18.p.144-150.pdf>
10. SOȚCHI, Inna. Răspunderea juridică în cadrul raporturilor de asigurare obligatorie de asistență medicală. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria "Științe sociale"*. USM, Chișinău, 2022,

nr.8(158), p.158-163. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <https://social.studiamsu.md/wp-content/uploads/2022/11/20.p.158-163.pdf>

11. CHISARI-RURAK, A., MIHAILOV T. Încetarea contractului individual de muncă în legătură cu atingerea vârstei de pensionare. În: „*Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe sociale”*”, USM, Chișinău, 2022, nr.8(158), p.104-107. ISSN: 1814-3199, ISSN online: 2345-1017. <https://social.studiamsu.md/wp-content/uploads/2022/05/13.-p.-104-107.pdf>
12. SADOVEI, N., Diversitatea raporturilor juridice din cadrul sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală. În: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Sociale)*. USM. Chișinău 2023, nr. 8(168), pp.32-39. ISSN 1814-3199.
13. GUCEAC, I. Prestatorul de servicii medicale – garanț efektiv al realizării drepturilor perspanei asigurate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. În: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Sociale)*. USM. Chișinău, 2023, nr. 8(168), pp.253-261. ISSN 1814-3199.

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

1. SADOVEI, N. Sănătatea umană și intervențiile publice într-un drept inerent persoanei fizice. Aspecte din experiența crizei pandemice SARS-CoV-2 în Republica Moldova. În: “*In Honorem Flavius Antoniu Baias. Aparența în drept. The appearance in law. L'apparence en droit*”, Tomul III. București, Editura Hamangiu, 2021, p.506-514. ISBN 978-606-27-1848-0. https://www.hamangiu.ro/upload/cuprins_extras/In%20honorem%20Flavius%20Antoniu%20Baias.%20Aparenta%20in%20drept_cuprins.pdf

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. SADOVEI, N., Regimul juridic al dispozitivului medical implantat pacientului. În: *Materiale ale Conferinței internaționale științifico-practice: „Drepturile reale: tradiții europene și provocări de modernizare.”*. USM, Facultatea de Drept, Chișinău, 12-13 octombrie 2023. Transmis spre publicare.

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

1. SADOVEI, N., Contractele-cadru în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală: scurt istoric al parcursului regulatoriu În: *Materiale ale Conferinței științifice naționale cu participare internațională: „Integrare prin cercetare și inovare”*. USM, Chișinău, 9-10 noiembrie 2023. Transmis spre publicare.
2. SADOVEI, N., PĂDURE, A., Dreptul medical în Republica Moldova: scurt istoric al parcursului regulatoriu, didactic și științific. În: *Materiale ale Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical.”*, USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Transmis spre publicare.
3. PĂDURE, A., Tendințele tragerii la răspundere juridică a personalului medical după date

medico-legale. În: *Materiale ale Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical.”*, USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Transmis spre publicare.

4. CHISARI-RURAK, A., Respectarea principiului egalității în procesul de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală. În: *Materiale ale Conferinței științifice naționale cu participare internațională: „Integrare prin cercetare și inovare”*, USM, Chișinău, 9-10 noiembrie 2023. Transmis spre publicare.
5. CHISARI-RURAK, A., Necesitatea reformării sistemului și modului de stabilire a gradelor de dizabilitate în republica moldova prin prisma dreptului la ocrotirea sănătății. În: *Materiale ale Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical.”*, USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Transmis spre publicare.
6. SOȚCHI, I., Răspunderea juridică a pacientului în cadrul sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală. În: *Materiale ale Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical.”*, USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Transmis spre publicare.
7. NOVAC, T., Realizarea praxiologică a drepturilor angajaților, care prestează servicii medicale în Republica Moldova. În: *Materiale ale Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical.”*, USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Transmis spre publicare.
8. SOȚCHI, I. Prejudiciul biologic – o nouă formă a prejudiciului nepatrimonial. În: *Materiale ale Conferinței științifice naționale cu participare internațională: „Integrare prin cercetare și inovare”*, USM, Chișinău, 9-10 noiembrie 2023. Transmis spre publicare.
9. GUCEAC, I. Garantarea accesului persoanelor asigurate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală la produse medicamentoase. În: *Materiale ale Conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională: „Dimensiuni private și publice în Drept Medical.”*, USM, USMF, Chișinău, 14 decembrie 2023. Transmis spre publicare.

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. PĂDURE, A., CUVȘINOV, I. Impactul modificărilor legislației procesual-penale asupra structurii expertizelor medico-legale în comisie. În: *Materialele Congresului al III-lea internațional al medicilor legiști din Republica Moldova*. Chișinău, 2021, p.17-20. ISBN78-9975-87-878-4.
2. PĂDURE, A., GLAVAN, P. Exercițarea fără drept a profesiei de medic. Aspecte juridice și etice. În: *Materialele Congresului al III-lea internațional al medicilor legiști din Republica Moldova*. Chișinău, 2021, p.92-95. ISBN78-9975-87-878-4.

3. PĂDURE, A., FRUNZE, L., Eutanasia în aspect etic și legal. În: *Materialele Congresului al III-lea internațional al medicilor legiști din Republica Moldova*. Chișinău, 2021, p.96-99. ISBN78-9975-87-878-4.

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

1. SADOVEI, N., Protecția consolidată a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”, USM, Chișinău, 10-11 noiembrie 2020. Vol. 2: Științe juridice și economice*. Chișinău: CEP USM, 2020, p. 233-236. ISBN 978-9975-152-48-8.
2. CHISARI-RURAK, A. Reglementări juridice în domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2020. Vol. 2: Științe juridice și economice*. Chișinău: CEP USM, 2020, p. 350-356. ISBN 978-9975-152-48-8.
3. PĂDURE, A., NOVAC, T. Evaluarea calității serviciilor medicale în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2020. Vol. 2: Științe juridice și economice*. Chișinău: CEP USM, 2020, p. 272-276. ISBN 978-9975-152-48-8.
4. SADOVEI, N., GUCEAC, I. Prima de asigurare în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, comunicare științifică. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”, 10-11 noiembrie 2020. Vol. 2: Științe juridice și economice*. Chișinău: CEP USM, 2020, p. 233-236. ISBN 978-9975-152-48-8.
5. SOȚCHI, I. Practica judiciară în materia protecției dreptului pacientului sub aspectul accesului la servicii medicale, comunicare științifică. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2020. Vol. 2: Științe juridice și economice*. Chișinău: CEP USM, 2020, p. 241-244. ISBN 978-9975-152-48-8.
6. SADOVEI, N. Responsabilitățile beneficiarului de servicii de sănătate publică în contextul pandemiei, declanșate de virusul SARS-CoV-2. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2021. Seria „Științe juridice și economice”*. Chișinău, CEP USM, 2021, p.257-259. CZU:347.51:614.253.83:616.98.
7. PĂDURE, A., BONDAREV, A. Leziunile iatrogene în calitate de cauză a morții pacienților. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2021. Seria „Științe juridice și economice”*. Chișinău, CEP USM, 2021, p.270-273. CZU: 347.51:340.6:616-052.
8. SOȚCHI, I. Accesul personalului didactic, nedidactic și auxiliar din sistemul de învățământ al Republicii Moldova, la servicii de sănătate în calitate de persoane asigurate. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională*

dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2021. Seria „Științe juridice și economice”. Chișinău, CEP USM, 2021, p.274-276. CZU: 347.51:371.12:614.

9. NOVAC, T. Restricționarea drepturilor pacienților în Republica Moldova, cauzată de pandemia COVID-19. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2021.. Seria „Științe juridice și economice”. Chișinău, CEP USM, 2021, p.263-266. CZU: [347.51:616-052](478):616.98.*
10. CHISARI-RURAK, A. Competențe ale Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2021. Seria „Științe juridice și economice”. Chișinău, CEP USM, 2021, p.260-262. CZU: 347.51:354.53:614.*
11. GUCEAC, Ion Jr. Momentul inițial al raporturilor juridice între subiecții sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională dedicată aniversării a 75-a a Universității de Stat din Moldova „Integrare prin Cercetare și Inovare”. Universitatea de Stat din Moldova, 10-11 noiembrie 2021. Seria „Științe juridice și economice”. Chișinău, CEP USM, 2021, p.267-296. CZU: 347.44:368.042:616-082.*
12. GUCEAC, Ion, Jr. Asigurarea obligatorie de asistență medicală – mecanism de garantare a dreptului fundamental la ocrotirea sănătății. În: *Conferința științifică națională cu participare internațională: „Justiția – pilon fundamental al edificării statului de drept”. Universității de Stat „Alecu Russo” din or. Bălți. 2022. https://drive.google.com/file/d/1eyDgbVORkqceEuFp0r5mkHLgUCkqCS_Hm/view?usp=sharing*
13. SADOVEI, N. Regimul juridic al fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală prin prisma Constituției Republicii Moldova, În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Secțiunea științe juridice și economice. Chișinău, CEP USM, 2022. https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Program_detaliat.pdf*
14. PĂDURE, A., BONDAREV A. Consimțământul informat al pacientului din perspectiva legislației europene și naționale. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Secțiunea științe juridice și economice. Chișinău, CEP USM, 2022 https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Program_detaliat.pdf*
15. CHISARI-RURAK, A. Discriminarea în domeniul serviciilor de asistență medicală și altor servicii de sănătate, în vizorul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională “Integrare prin Cercetare și Inovare”. 10-11 noiembrie 2022. Secțiunea științe juridice și economice. Chișinău, CEP USM, 2022 https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Program_detaliat.pdf*

16. GUCEAC, I., Jr. Dreptul pacientului de a nu fi informat. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională "Integrare prin Cercetare și Inovare". 10-11 noiembrie 2022. Secțiunea științe juridice și economice.* Chișinău, CEP USM, 2022 https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Program_detaliat.pdf
17. SOȚCHI, I. Răspunderea civilă a prestatorilor de servicii de sănătate. În: *Rezumatele comunicărilor Conferinței științifice naționale cu participare internațională "Integrare prin Cercetare și Inovare". 10-11 noiembrie 2022. Secțiunea științe juridice și economice.* Chișinău, CEP USM, 2022 https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Program_detaliat.pdf

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

Notă: vor fi considerate teze și nu articole materialele care au un volum de până la 0,25 c.a.

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

- ✓ UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA. *Instrumentar de determinare a gradului referențial de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.* Certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe, Seria O nr.6908 din 17.05.2021, eliberat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală. Autori: SADOVEI, Nicolae; PĂDURE, Andrei; CHISARI-RURAK, Aliona; NOVAC, Tatiana; SOȚCHI, Inna; GUCEAC, Ion Jr. <https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Brevete-21.10.pdf>
- ✓ Salonul internațional "INTERNATIONAL FAIR OF INNOVATION AND CREATIVE EDUCATION FOR YOUTH (ICE-USV)". 5th edition, May, 28-29, 2021, Suceava, Romania. Produsul științific *Instrumentar de determinare a gradului referențial de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.* Autori: SADOVEI, Nicolae; PĂDURE, Andrei; CHISARI-RURAK, Aliona; NOVAC, Tatiana; SOȚCHI, Inna; GUCEAC, Ion Jr. Medalia de Argint, confirmată prin Diploma nr.1245.36/FIESC/28/05/2021. <https://utm.md/wp-content/uploads/2021/05/ICE-USV2021-volum.pdf>
- ✓ Salonul internațional "EUROINVENT – European Exhibition of Creativity and Innovation". 13th edition, May, 20-22, 2021, Iasi, Romania. "Euroinvent Book Salon". Prezentarea studiului *Drept Medical. Vol.I. Teoria Generală a Dreptului Medical*, autor SADOVEI, Nicolae. Medalia de Bronz, confirmată prin Diploma din 22 mai 2021. https://cercetare.usm.md/wp-content/uploads/Distinc%C8%9Bii_compl_USM_2021_Expozi%C8%9Bii_21.07.2021.pdf
- ✓ PĂDURE A., BONDAREV A. Utilizarea chestionarului de evaluare a divergențelor dintre diagnosticul clinic și medico-legal. Certificat de inovator nr.5908, eliberat de USMF "Nicolae Testemițanu" la 20.05.2022.
- ✓ GUCEAC I., SADOVEI N., PĂDURE A., NOVAC T., CHISARI-RURAK A., SOȚCHI

- I. Model de analiză și sintetizare a doctrinei naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților în diferite sisteme de asigurări obligatorii și/sau facultative de asistență medicală – PROTAMED. Certificat de inovator nr.5919, eliberat de USMF “Nicolae Testemițanu” la 13.06.2022.
- ✓ NOVAC T., CHISARI-RURAK A., SADOVEI N., PĂDURE A., GUCEAC I., SOȚCHI I. Schiță de conturare a profilului suportului normativ și regulatoriu în materia drepturilor pacientului – PROTAMED. Certificat de inovator nr.5920, eliberat de USMF “Nicolae Testemițanu” la 13.06.2022.
  - ✓ SOȚCHI I., SADOVEI N., PĂDURE A., NOVAC T., CHISARI-RURAK A., GUCEAC I. Utilizarea tabelului-model de analiză și sintetizare a practicii judiciare naționale și străine în materia protecției drepturilor pacienților – PROTAMED. Certificat de inovator nr.5921, eliberat de USMF “Nicolae Testemițanu” la 13.06.2022.
  - ✓ Medalia de argint la “The VI-th International Fair of Innovation and Creative Education for Youth” Suceava, Romania, care a avut loc în perioada 10-12 iulie. Organizat de către Universitatea Ștefan cel Mare Suceava, PROBIOM, Ministerul Educației al României.
  - ✓ Salonul internațional “INTERNATIONAL FAIR OF INNOVATION AND CREATIVE EDUCATION FOR YOUTH (ICE-USV)”. The VI-th edition, 10-12 iulie 2022, Suceava, Romania. Autori: SADOVEI, N.; PĂDURE, A.; CHISARI-RURAK, A.; NOVAC, T.; SOȚCHI, I.; GUCEAC, I. Jr. Medalia de Argint.

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

- 10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)
  - 10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)
  - 10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice
1. SADOVEI, N., PĂDURE, A., CHISARI-RURAK, A., NOVAC, T., SOȚCHI, I., GUCEAC, I. Carta națională de protecție a drepturilor pacientului în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, cu denumirea: „Drepturile pacientului în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Aspecte informative și de drept substanțial”. Format on-line.

Volumul total al finanțării proiectului 2020-2023

Cifra proiectului: 20.80009.0807.30

Anul	Finanțarea planificată (mii lei)	Finanțarea Executată (mii lei)	Cofinanțare (mii lei)
2020	257,6	257,6	50,0
2021	257,6	257,6	50,0
2022	257,6	257,6	50,0
2023	315,6	315,6	50,0
Total	1088,4	1088,4	200,0

Conducătorul de proiect

Chisari-Rurak Aliona

Data: _____

LȘ

Componența echipei pe parcursul anilor 2020-2023

Lista executorilor, potențialul științific, inclusiv indicarea modificărilor echipei de cercetare pe durata Programului de stat (*funcția în cadrul proiectului, titlul științific, semnătura executorilor la data de 31 decembrie 2023*)

Cifrul proiectului 20.80009.0807.30

Echipa proiectului conform contractului de finanțare 2020-2023						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Sadovei Nicolae	1963	doctor habilitat	0,5	03.01.2020	31.12.2023
2.	Pădure Andrei	1975	doctor habilitat	0,5	01.03.2020	31.10.2023
3.	Chisari-Rurak Aliona	1977	doctor	0,5	03.01.2020	31.12.2023
4.	Novac Tatiana	1979	doctor	0,5	01.03.2020	31.10.2023
5.	Guceac Ion jr.	1992		0,5	01.03.2020	31.10.2023
6.	Soțci Inna	1988		0,5	01.03.2020	31.10.2023

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform proiectului – 33.3%

Conducătorul de proiect

Chisari-Rurak Aliona

Data: _____

LȘ

**Formular privind raportarea indicatorilor în cadrul proiectului Programe de Stat
pentru perioada 2020 – 2023, cifra 20.80009.0807.30**

Indicator 1	Rezultat				Indicator 2	Rezultat				Indicator 3	Rezultat			
	2020	2021	2022	2023		2020	2021	2022	2023		2020	2021	2022	2023
Nr. de cereri de brevete înregistrate în cadrul proiectului de cercetare finanțat		1			Nr. de brevete obținute în cadrul proiectului de cercetare finanțat		1			Procentul lucrărilor științifice aplicate în practică, din totalul lucrărilor publicate în cadrul proiectului de cercetare finanțat	20%	40%	50%	50%
Total		1					1							

Conducătorul de proiect / Chisari-Rurak Aliona

Data _____

LS

